

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Portugalia. — Francya. — Włochy. — Niemce. — Grecya. — Turcya. — Wiadomości handlowe.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

PROGRAM

uroczystości przyjęcia Jego Mości Cesarza w sto-
liczném mieście Lwowie dnia 16. października.

Jego c. k. Mość przybędzie do Lwowa zapewne o go-
dzinie 2 po południu.

Przed rogatką Grodecką pod Bogdanówką oczekują
Najjaśniejszego Pana placmajor i pp. oficerowie ordonansu,
którzy orszak poprzedzą.

Przy rogatce Grodeckiej przyjmie Monarchę p. kome-
ndant miasta u wzniesionej tam bramy honorowej, i ztamtąd
pojedzie przy lewym boku powozu dworskiego.

U bramy honorowej przy rogatce Grodeckiej zbierze
się deputacya złożona z członków rady gminy i magistratu,
tudzież część korporacyi miejskich, gminy wiejskie do mia-
sta Lwowa należące, parafie przedmieścia Grodeckiego z
szkołami trywialnemi i miejskimi instytutami, i utworzą
szpaler aż do koszar Ferdynanda, przy których zaczyna
się ustawienie c. k. wojska.

Ustawiona przy rogatce muzyka miejska odegra przy
przybyciu Najjaśniejszego Pana hymn ludu.

Ustawione na górze piaskowej działa dadzą 101 wy-
strzałów, gdy Jego ces. Mość przybędzie do Grodeckiej
rogatki.

Gdy salwy z dział obwieszczą przybycie Monarchy do
rogatki Grodeckiej, zaczną dzwonić we wszystkich wieżach
kościelnych, co trwać będzie aż do przybycia Jego ces.
Mości do najwyższej rezydencyi.

Wjazd odbędzie się przez gościniec Grodecki, ulicę
św. Józefa i Exjezuicką, przez plac Ferdynanda i Bernar-
dyński do gmachu Namiestnictwa, rezydencyi J. ces. Mości.

Pod dowództwem Jego książ. Mości pana komendanta
armii wyruszy cała załoga i będzie ustawiona na wyżej wy-
mienionej przestrzeni od koszar Ferdynanda aż do gmachu
Namiestnictwa, przy którym kompania grenadyerów zacią-
gnie straż honorową.

Gdy orszak Jego ces. Mości minie na 500 kroków,
każdy ustawiony batalion, dadzą bataliony według porządku
ustawienia trzy szarże jeneralne.

Przy wzniesionej na placu Ferdynanda bramie hono-
rowej zbierze się rada gminy, magistrat i obywatelstwo miej-
skie, na którego czele p. przełożony magistratu powita Jego
ces. Mość z najgłębszem uszanowaniem odpowiednią uroczy-
stości dnia tego przemową, i wraz z najstarszymi radcami
gminy doręczy Najjaśniejszemu Panu klucze miasta.

Przy gmachu Namiestnictwa zgromadzą się niewystę-
pujący z wojskiem pp. jenerałowie, sztabowi i wyżsi ofice-
rowie, cywilne i wojskowe władze, duchowieństwo, zakłady
naukowe i stany kraju.

Jego Excelencya pan Namiestnik z pp. jenerałami, z
księżami Arcybiskupami i Biskupami, pp. tajni radcy, szambelani, przełożeni władz prowincjonalnych i rektor uniwer-
sytetu przyjmą Najjaśniejszego Pana przy wjeździe do gma-
chu Namiestnictwa, reszta zaś zebranych pp. urzędników,

duchownych i stanów krajowych przy wnięciu do biur Na-
miestnictwa.

Poczawszy od pikiety ogniowej w kierunku ku placom
Bernardyńskiemu i Ferdynanda aż do bramy honorowej na
ostatnim placu oczekiwać będą przybycia Najjaśniejszego
Pana naprzeciwko ustawionych ces. król. wojsk w następu-
jącym porządku:

1. Uniwersytet z profesorami i uczniami.
2. Gimnazja z profesorami i uczniami.
3. Akademia techniczna z profesorami i uczniami.
4. Szkoły normalne z nauczycielami i uczniami.
5. Seminaria z profesorami i elewami.
6. Klasztory.
7. Parafie z chorągwiami kościelnymi i szkołami try-
wialnemi.

8. Rabin.

Zaraz po przybyciu Jego Mości Césarza defilować bę-
dzie wojsko przed gmachem Namiestnictwa.

Wieczór będzie miasto oświetlone, a o godz. 10. wy-
konana będzie wielka serenada przed rezydencyą Césarza
Jego Mości, następnie odśpiewany będzie hymn ludu przy
oświetleniu wyższych wałów i wież miejskich.

Do urządzenia uroczystości przeznaczono p. przełożo-
nego starostwa grodzkiego, który w porozumieniu z c. k.
wojskową komendą placu wyznaczy miejsca zgromadzonem
dla przyjęcia Jego ces. Mości korporacyom etc. etc.

Z c. k. Prezydium krajowego.

Więden, 10. października. Dnia 9. października 1851 wy-
jdzie w c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Więdniu i będzie ro-
zesłany LXI. zeszyt powszechnego rządowego dziennika ustaw pań-
stwa, a mianowicie tak w niemieckim języku osobno, jakoteż we wszy-
stkich *dziewięciu* podwójnych wydaniach.

Zeszyt ten zawiera pod

Nr. 218. Patent cesarski z dnia 7. października 1851, którym się
dla wszystkich koronnych krajów monarchyi stałe podatki wraz z
dodatkami na rok administracyjny 1852 rozpisują.

II.

Dnia 11. października 1851 wyjdzie tamże i będzie rozesłany
LXII. zeszyt powszechnego rządowego dziennika ustaw państwa, a
mianowicie tak w niemieckim języku osobno, jakoteż we wszystkich
dziewięciu wydaniach podwójnych.

Zeszyt ten zawiera pod

Nr. 219. Dekret ministeryum sprawiedliwości z d. 23. września 1851,
którym się przywodzi w pamięć, że rozstrzygnięcie kwestyi: czy
jest zniesione prawo lub należytość ustawą z d. 7. września 1848
i następnymi rozporządzeniami o uwolnieniu od ciężarów grunto-
wych, przysługują jedynie powołanym do tego organom uwolnienia
od namienionych ciężarów.

Nr. 220. Dekret ministeryum sprawiedliwości z dnia 1. paźdz. 1851,
którym się władzom sądowym nakazuje, o osobach upoważnionych
do poboru rent przy *Monte Lombardo Veneto* w imieniu pupilów,
równie jak o każdej zmianie tych osób i zgaśnięciu takich opie-
kuństw i kurateli prefekturę ich zawiadomić.

Nr. 221. Rozporządzenie ministeryum sprawiedliwości z d. 1. paźdz.
1851, którym się ogłasza najwyższe postanowienie z 26. września
1851, na mocy którego organizacya sądów dla Lombardzko-We-
neckiego królestwa w ten sposób się zmienia, że się od zaprowa-
dzenia naczelnych sądowych senatów w Breścia i Verona odstępuje.

Nr. 222. Dekret ministerstwa finansów z dnia 1. października, któ-
rym się publikuje postępowanie z wylosowanemi dnia 1. paździer-
nika 1851 w seryi 104 bankowemi obligacyami po 5 procent.

Nr. 223. Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z d. 4. paźdz.
1851, którym się na mocy najwyższego dekretu z dnia 3. paźdz.
1851 postanawia, że w razie, jeżeli według §. 40 karnej proce-
dury z dnia 17. stycznia 1850 potrzebna liczba do losowania dzie-
więciu kompletujących przysięgłych, zamieszkałych na miejscu sądu
nie znajduje się, należy brakujących przysięgłych zastąpić wymie-
nionymi na rocznej liście przysięgłymi z najbliższej okolicy, i któ-

rém się postanawia, w jaki sposób ma się odbywać w takich przypadkach losowanie nowych kompletujących przysięgłych.

Nr. 224. Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z d. 7. paźdz. 1851, o składzie list przysięgłych na rok 1852.

Nr. 225. Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości i spraw wewnętrznych z dnia 7. października 1851, o tych organach miast, wyjętych z okręgowego i obwodowego związku, które przy składzie list przysięgłych na rok 1852 jako reprezentanci gminy występować mają.

Z zeszytów wydanych w roku 1850 tylko w języku niemieckim albo też nie we wszystkich podwójnych wydaniach powszechnego rządowego dziennika ustaw państwa, wyszły od ostatniej w tej mierze publikacji następujące zeszyty w podwójnych wydaniach, a to z

CXLII. zeszytu dnia 27. września 1851, wszystkie podwójne wydania wyjąwszy madjarsko- i romańsko-niemieckie;

CLVII. zeszytu dnia 11. października 1851 serbsko-romańsko-niemieckie podwójne wydanie;

CLXIII. zeszytu dnia 8. października 1851 wszystkie podwójne wydania z wyjątkiem madjarsko- i romańsko-niemieckiego podwójnego wydania.

Sprawy krajowe.

Kraków, 12. października. Najjaśniejszy Pan wjechał wczoraj o $\frac{3}{4}$ na 4. popołudniu bramą tryumfalną do Krakowa. Przyjęcie było bardzo uroczyste.

Wieliczka, 13. października. Jego ces. Mość raczył zwiedzić kopalnie Wieliczki, gdzie w podziemnych przestrzeniach zgromadziły się liczne tłumy ludności oczekującej przybycia Monarchy i powitały Jego najwyższą Obecność z uniesieniem radości.

Wadowice, 11. paźdz. Dzisiaj o 11tej godzinie zrana uszczęśliwił nas Najjaśniejszy Pan dostojnym swoim przybyciem. Radość zgromadzonego z całej okolicy ludu i wszystkich stanów była bez granic, Najjaśniejszy Pan wysiadłszy przed urzędem pocztowym, udał się do hotelu i przyjmował najlaskawie wszystkie władze i stany. Potem zwiedził Najjaśniejszy Pan ze swoją wysoką świtą szpital wojskowy i koszary, i udał się na przygotowanym dzielnym koniu Wgo. Kajetana Wolskiego na plac wojskowy, gdzie około godziny manewry odbywały się. Po powrocie do powozu na gościńcu pozostałym, przemówił przełożony miasta pan Mateusz Stankiewicz następnymi słowami do Najjaśniejszego Pana: kraj i miasto nasze ma najwyższe szczęście w udziale, mogąc Waszej Cesarskiej Mości najukochańszemu Ojcu ludów nasz hołd, nasze najgłębsze uwielbienie i naszą niezłomną wierność, którą ostatnią kroplą krwi zawsze udowodnimy, u nóg Waszej Cesarskiej Mości złożyć. Wierne miasto Wadowice podaje przy tej sposobności w najgłębszej pokorze prośbę o potwierdzenie przywilejów.

Najjaśniejszy Pan odebrał przedłożoną prośbę z najlaskawszym przyrzeczeniem, iż wyda polecenie do rozpoznania takowej i pożegnany najwyższymi okrzykami radości puścił się o pierwszej godzinie po południu w podróż do Krakowa.

Lwów, 13. paźdz. Na rachunek indemnizacji, przyrzeczonej za zniesione należności od gruntów dawnych włościan, zaasygnowano właścicielom dóbr w Wielkiem księstwie Krakowskiem po koniec września b. r. forszus 81,262 złr. $3\frac{3}{4}$ kr., na który 78,306 złr. $33\frac{3}{4}$ kr. wypłacono.

Lwów, 14. październ. Skutkiem odezwy komitetu dla funduszu inwalidów księcia *Windischgratz*, wpłynęły na ten cel w c. k. Wadowickim urzędzie obwodowym następujące składki; mianowicie dały dominia: Borek fałęcki 1 złr.; Soll 13 złr. 25 kr.; Łodygowice 3 złr. 23 kr.; Jawornik 2 złr.; Tynec 3 złr. 12 kr.; Brzeźnica 2 złr.; następnie magistraty: Skawina 6 złr. 25 kr.; Oświęcim 1 złr. — W ogóle 32 złr. 25 kr. m. k. Sumę tę przesyłały monarchyczne władze wprost do rzeczzonego komitetu.

Wiedeń, 11. października. Jego ces. Mość wyjechał wczoraj dnia 10. b. m. wieczór z Schönbrunu do Galicji. (W. Z.)

(Rozporządzenie Namiestnika kraju koronnego Austrii powyżej Aeiży pod względem administracji gmin.)

Wiedeń, 9. października. Już nieraz wspominał przy sposobności namiestnik koronnego kraju powyżej Anizy, że w administracji gmin potrzeba zaprowadzić wszelkie doświadczeniem i okolicznościami wskazane ulepszenia, niedostateczności pierwotnej ustawy gminy uchylić rozporządzeniami administracyjnymi, i życie gmin zastosować organicznie do potrzeb wyższego życia politycznego. Próba tycząca się połączenia zbyt małych gmin okręgowych w jedną gminę, znalazła wszędzie jak najlepsze przyjęcie i ocenienie. Wszędzie starano się ją naśladować i postanowienie względem kommasacji gmin pomniejszych obiegło wkrótce większą część dzienników ustaw krajowych w naszym państwie.

W tych czasach wydał namiestnik znowu inne rozporządzenie, które jako początek równie gruntownego jak korzystnego przekształcenia zasady gminy uważać potrzeba.

Doświadczenie bowiem przekonało, że wielu przełożonych gmin dla braku dostatecznej znajomości prawa nie są w stanie piastować należycie swój urząd. Z tej przyczyny nakazał namiestnik w takim przypadku ustanowić urzędnika na kosztą gminy.

Rozporządzenie to wyraża się o tem, jako też o bliższych postanowieniach w tej mierze w następujący sposób:

„Przy prowadzeniu urzędu gminy powinno schodzić się własne i obce doświadczenie; na znajomości praw, pewności i biegłości w załatwianiu spraw niepowinno zbywać nigdy, a to co przypadkiem niedostaje w tem burmistrzom, radcom gminnym i wydziałom z doświadczeń praktycznych, powinien wynagradzać zaufany i zdatny urzędnik gminny. Taki urzędnik powinien być zawsze gotów do rady i czynu, a jego uzdolnienie, jego charakter i jego stanowisko powinno tak dla pojedynczych, jako też dla gminy i państwa być rękojmią sumiennego wypełniania obowiązku. Na urzędnika gminy uzdolniony jest ten tylko, który od okręgowego starosty kraju koronnego otrzymał świadectwo uzdolnienia. Takie świadectwo może być udzielone temu tylko, kto się wykaże obywatelstwem austriackim, nienagannem życiem i nabytą biegłością w czynnościach urzędowych, i albo zaświadczenie z złożonego egzaminu praktycznego w zawodzie ustawodawstwa politycznego, albo z praktycznego egzaminu ogólnego dla służby politycznej przedłoży, lub też złoży z odpowiednim skutkiem egzaminu na urzędnika gminy. O przypuszczenie do praktycznego egzaminu na urzędnika gminy trzeba podawać prośbę do tego starosty okręgowego, od którego pragnie się otrzymać świadectwo uzdolnienia. Starosta okręgowy obowiązany jest przekonać się o autentyczności zaświadczeń, i na podstawie powziętego przekonania wyznaczyć dzień dla egzaminu, lub też odrzucić podanie z zastrzeżeniem odwołania się do namiestnika. Przedmiotem egzaminu są wszelkie ustawy i rozporządzenia, czynności i sprawy urzędowe, które do naturalnego lub ustawami poruczonego gminie zakresu działalności należą. Egzamin składa się ustnie i pisemnie w starostwie okręgowym. Starosta okręgowy oznacza pytania ustne i pisemne zdania. Kontrakt służby, który gmina miejscowa bądź w formie dekretu mianowania bądź za pomocą innego dokumentu z swoim urzędnikiem zawiera, ma być z załączeniem jego świadectwa uzdolnienia przedłożony do potwierdzenia staroście okręgowemu, który w razie gdyby kontrakt ten niepodawał rękojmi sumiennego wypełniania obowiązku, z zastrzeżeniem odwołania się do namiestnika odrzucić go powinien. Jako warunek takiej rękojmi ma być uważane oprócz osobistego uzdolnienia i wiarogodności także zabezpieczone utrzymanie urzędnika. W tej mierze postanawia się, że płaca z policzeniem wszelkich korzyści in natura nie może wynosić mniej od 400 złr. m. k. Kontrakt służby, wyjąwszy przypadek wyraźnego zezwolenia urzędnika gminy, nie może być wypowiedziany ani zerwany, inaczej tylko za przyzwoleniem starosty okręgowego i w drodze odwołania się do namiestnika. To przyzwolenie nie może być odmówione wtedy, jeśli urzędnik polityczny ze strony administracji państwa od służby usunięty został, lub gdyby dalsza wiarogodność urzędnika uzasadnionej wątpliwości podlegała. Urzędnik gminy podlega burmistrzowi i jego władzy dyscyplinarnej. Starostowie okręgowi mają czuwać nad tem, aby gminy miejscowe dopełniły obowiązku przez wczesne przyjęcie zdolnego urzędnika gminy, postarały się o potwierdzenie kontraktu służby i potwierdzoną formułkę przysięgi nadesłały. Gdyby która z gmin miejscowych okazała się opieszalą w dopełnieniu tego obowiązku, powinien starosta okręgowy pociągnąć ją do odpowiedzialności, po wybadaniu okoliczności przedsięwziąć dalsze kroki urzędowe, i rozporządzeniu niniejszemu w razie potrzeby nawet ustanowieniem urzędnika gminnego na kosztą gminy zadość uczynić.

To głęboko rozważone postanowienie nieomieszka odnieść jak najpożądszy skutek. Mianowicie zostanie przezto zagwarantowane dokładne i punktualne wypełnienie poruczonego gminie politycznego zakresu działalności, a owe niedogodności, które zachodziły dotychczas przy wykonywaniu ustawy gminnej, znikną powoli całkiem ustępując miejsca uregulowanej i odpowiedniej celowi służbie urzędowej.

(Lit. kor. austr.)

(Wiadomości potoczne z Wiednia.)

Wiedeń, 10. października. Byłego c. k. kanclerza państwa księcia *Metternicha* zaszczytli przed kilką dniami wizytą Ich cesarszewicz. M. M. Arcyksiężę Franciszek Karol i Arcyksiężna Zofia, gdy księżę dniem wprzód złożył u dworu swoje uszanowanie.

— C. k. jeneralna dyrekcya dla komunikacji w całym państwie, nakazała dokładne opisanie wszystkich gościńców w całej monarchii. Ta praca jest już skończona; posłuży za przegląd technicznego ich stanu, i będzie od roku do roku przez opisanie wszystkich zachodzących odmian uzupełnianą.

— Większa podróżna świta Césarza Jego Mości odjechała dzisiaj rano północną koleją żelazną do Krakowa. Dla samego Najjaśniejszego Pana trzyma dziś wieczór północna żelazna kolej osobny pociąg na pogotowiu.

— Wypadek, że cena srebra w stosunku do złota coraz bardziej idzie w górę, zdaje się, że zwrócił na siebie uwagę rządów. Jak słyhać, zaproponowano konferencyę europejską dla naradzenia się, jakim sposobem może Europa uchronić się od straty, którą nadal wartość złota poniesie.

— W ciągu tego tygodnia rozpoczęły się kolegia prawie we wszystkich fakultetach tutejszego uniwersytetu; tylko kilka z nich rozpocznie w przyszłym tygodniu, w którym także klinika pana nadwornego radcy profesora *Oppolzer* otworzona będzie. Opóźnienie to nastąpiło z tej przyczyny, bo sale kliniki nowo restaurowano,

parketowano i w dogodny sposób urządzono. Koszta restauracji tych sal wynoszą 4000 złr. m. k.

— Otworzenie nanowo c. k. akademii Józefińskiej, które jako bliskie zapowiedziano, zdaje się, że aż na przyszły rok nastąpi, gdyż wytoczone w tej mierze w ministerium wojny debaty, jeszcze nie są skończone.

— C. k. geologiczny zakład państwa rozpocznie jeszcze w tym miesiącu regularne swe posiedzenia dla naradzania się nad umiejętnymi projektami w ten sam sposób, jak zeszłej zimy.

— Po statucie organizacyi c. k. wojskowego Pogranicza, nastąpi teraz wkrótce zapowiedziana już organizacya komuny. Ban Krocacyi, feldzeugmeister baron Jelacic przedłożył już, jak słyszymy, wyższej instancyi swoje w tej mierze propozycje, owoż i w tym względzie uczyni się zadość właściwym, na wojskowym urządzeniu opierającym się stosunkom Pogranicza.

— Z Węgier piszą, że dawni honwedzi, którzy po skończonej rewolucyi częścią w dalekie strony umknęli, częścią po górach się tułali, teraz do domu powracają, gdyż do tego podała się sposobność przez najwyższy list własnoręczny, na mocy którego od nakazanego prawem asenterunku byłych honwedów odstąpiono. (L. Z. C.)

— 11. października. Z rozkazu J. M. Césarza sporządzono wykaz wszystkich politycznych więźniów z kraju koronnego Galicyi. Wnoszą ztąd, że i dla Galicyi nastąpi akt amnestyi.

— Umówione z Francją ze strony Austrii zawarcie ugody względem urządzenia poczty przyjdzie już wkrótce do skutku. Przedewszystkiem spłynie ztąd dla obrotu handlowego ta korzyść nie mała, że frankowanie przesyłanych do Francyi i odwrotnie z Francyi do Austrii korespondencyi odbywać się może za pomocą marków.

— Donoszą za rzecz pewną o nadeszłej tu nocy duńskiej, według której rząd tamtejszy objawił teraz swoją niechęć przeciw dawniejszej propozycyi Austrii: przystąpieniem ze wszystkimi krajami duńskimi do związku niemieckiego uporządkować i załatwić będące teraz w zawieszeniu sprawy organizacyi i sukcesyi. Podobna nota rządu duńskiego miała także nadejść i do Berlina.

— C. k. drukarnia rządowa zatrudniona jest teraz sporządzeniem obligacyi do nowej pożyczki skarbowej, a praca ta postąpiła już tak dalece, że wydanie ich jako też i asygnacyi interymalnych nastąpi zapewne 20. b. m.

— W ministerium finansów przyzwoliło, że odpisanie podatku zarobkowego od zaniechanego zatrudnienia może mieć miejsce, lecz w takim razie obliczona ma być należność podatkowa aż do tego dnia, którego poda'kujący przestał trudnić się swoim rzemiosłem lub przedsiębiorstwem.

— Słychać, że pan minister finansów zajmie się natychmiast ściąganiem z obiegu pieniędzy papierowych, a to zaraz po uzupełnieniu pożyczki skarbowej. Najsamprzód zaś umorzono będą papiery skarbowe sorty najdrobniejszej.

— Wszystkie izby handlowe i stowarzyszenia rękodzielnicze dały już zdanie swoje o projekcie do wstawy w kwestyi prawa wodnego, sam zaś pomieniony projekt przedłożono już ministerstwu. Słychać, że stanowcze obrady w tym względzie właśnie się rozpoczęły.

— Według przesłanych od stacyi do stacyi depeszy telegraficznych do dyrekcyi północnej kolei żelaznej o podróży J. M. Césarza, odbywała się podróż ta bez przerwy. Wjazd J. M. Cesarza do Krakowa odbyć się ma dzisiaj, to jest w sobotę 11. b. m. Przyjęcie będzie tem świetniejsze, zwłaszcza że wszystkie ulice przystrojone wazonami i gierlandami żywych kwiatów, przedstawiają widok jakby kwitnących ogrodów. Na wszystkich stacyach, którędy Monarcha przejeżdżał, upięksono dworce kolei żelaznej kwiatami, a licznie zgromadzona ludność witała J. M. Cesarza głośnemi okrzykami. Na wszystkich większych stacyach przyjmowały Monarchę władze wojskowe i cywilne.

— J. M. Cesarz wyraził najw. reskryptem z 29. z. m. uznanie swe utworzonej i ze strony stolicy apostolskiej potwierdzonej kongregacyi zakonnicy reguły św. Franciszka, zajmującej się w Truban wychowaniem żeńskiej młodzieży, i przyzwolił, aby nowy ten instytut ze względu na przepisy amortyzacyjne porównano we wszystkich z klasztorem zakonnicy w Hallein i z zakonnicy angielskimi.

— Jeden z tutejszych przedsiębiorców podał o pozwolenie urzędzenia lokalu przeznaczonego wyłącznie do wyszynku herbaty, który na sposób kawiarni mieć będzie także dzienniki i bilard, lecz dla gości sporządzać tylko herbatę.

— Wszyscy żołnierze z pułków węgierskich i siedmiogrodzkich którzy podczas rewolucyi dochowali wierności rządowi cesarskiemu, rozpuszczeni zostali na rozkaz J. M. Cesarza do domów, z darowaniem im reszty niedosłużonej kapitulacyi. A że dymisjonowanie mogło tylko oddziałami nastąpić, przeto ci żołnierze, na których późniejsza przypadała kolej wystąpienia ze służby, pobierali dzienny dodatek do żołdu. Ostatnie oddziały opuściły pułki swe zeszłego miesiąca. (L. Z. C.)

(Obwieszczenie c. k. ministerium finansów o stanie nowej pożyczki.)

Wiedeń, 11. października. Część urzędowa *Gazety Wiedeńskiej* zawiera następujące obwieszczenie c. k. ministerstwa finansów o stanie nowej pożyczki:

Według nadeszłych do dnia dzisiejszego wykazów subskrybowano na pożyczkę państwa utworzoną dekretem ministerstwa finansów z dnia 1. września r. b. aż włącznie do 23go września 1851, 85,569,800 złr., którym to subskrypcyom zapewniono paragrafem 8. rzeczzonego dekretu całkowite przyjęcie.

Subskrypcye od 23. do 27. września r. b. nadeszły potąd do wiadomości, wynoszą 1,606,500 złr. Ogólna suma subskrypcyi wynosi przeto 87,166,300 złr; jednak suma ta zapewne jeszcze się powiększy, ponieważ przedłożone potąd wykazy jeszcze nie są uzupełnione. Zastrzega się przeto na później podać do publicznej wiadomości dokładną sumę subskrypcyi, o ileby jeszcze więcej wynosiła, również i szczegółowe wykazy o pojedynczych częściach tej pożyczki.

Ponieważ uskutecznione aż do 23. września 1851 subskrypcye już przewyższają wymienioną w §. 12. dekretem ministerstwa finansów z dnia 1. września sumę 85 milionów, rozporządzono przeto, aby sumy subskrybowane od 23. do 27. września r. b. pokryte zostały zapomocą odstąpienia odpowiedniej części sumy pożyczki subskrybowanej przez kasę depozytową powszechnego funduszu umarżającego długi państwa na przeistoczenie długu inwazyjnego i na publiczne zakłady.

Tym sposobem niewkłada się na rzeczonych subskrybentów uszczuplenia kwot subskrybowanych, a zarazem ogranicza się ogólna suma obligacyi długu państwa tej pożyczki na kwotę 85,569,800 złr.

Dzień, w którym się zacznie wydawanie kwitów interymalnych i należących się za wpłacone kwoty obligacyi, zostanie później ogłoszonym. Poczyniono stosowne kroki, aby się to wydawanie zaczęło jeszcze w ciągu miesiąca października 1851.

Z c. k. ministerstwa finansów.

Wiedeń, 10. października 1851.

(Depesza telegraficzna.)

Tryest, 10. października. Gubernator hrabia *Wimpffen* przedsięwziął podróż inspekcyjną wzdłuż wybrzeża Istrii. (L. k. a.)

Portugalia.

(Sprawa Pacifico.)

Lizbona, 29. września. Sprawę *Pacifico*, która w swoim czasie groziła wojną Francyi z Anglią, można uważać za załatwioną, albowiem złożona w tym celu przez Anglię, Francję i Grecję komisya wyznaczyła w ogłoszonym niedawno sprawozdaniu dla *Pacifico* sumę 3750 franków, którą mu już wypłacono. (P. Z.)

Francya.

(Nota zawierająca zdanie północnych mocarstw europejskich o kandydaturze księcia Joinville.)

Ogłoszona w *Journal de Francfort* nota (zawierająca zdanie północnych mocarstw europejskich o kandydaturze księcia Joinville), która co do całej treści swojej nosi cechę półurzędową, przeszła już w dzienniki francuskie i sprawiła w Paryżu największą sensację jak to widać z ogłoszonych o niej komentarzy. Podajemy dosłowną treść tej noty a czytelnik osądzi sam ważność tego dokumentu:

„Więcej niż prawdopodobną jest rzeczą, że książę Joinville wystąpi jako kandydat do godności prezydenta we Francyi. Nieznany jeszcze jego program, ale musimy głęboko ubolewać nad projektem, który tylko posłużyć może do wywołania nowych scysyi w partyi porządku i do zadania niebezpiecznego ciosu zasadzie monarchycznój.

Wszystkie wiadomości z Paryża w tém się zgadzają, że rezultat walki, którą wzniesie musi ta kandydatura, będzie bardzo wątpliwy, a na każdy sposób, pożałowania godny. Ztąd wynika całkiem naturalnie, że Europa z największą ostrożnością na to baczyć musi, aby należycie być przygotowaną przy nadejściu zdarzeń.

Niemamy prawa wdawać się w wewnętrzne sprawy Francyi, ale byłoby to bardzo nieroztropnie nie przedsiębrać najenergiczniejszych środków, aby ta sprawa prędzej czy później niestawiła w kwestyi spraw całej Europy.

To jest stanowisko, które zajmuje mocarstwa północy. Uznały one, że niepewny stan Francyi długo jeszcze tak trwać będzie, albowiem ambicya pojedynczych i obudzona namiętność mas idą w zawody, aby obszerne utworzyć pole dla wszelkiej możliwej szansy. Francya zostanie jeszcze długie lata widownią tych przesilen rewolucyjnych, których Napoleon, Ludwik Filip i Burbony niebyły w stanie pokonać, ponieważ niezależli środków wybudować zasadę monarchyczną na trwałych podporach.

Polityka mocarstw pomija w tej chwili zupełnie osoby i zasady, wzrok ich spoczywa bez ustanku tylko na zasadzie społecznego porządku, którą prawie wszystkie partye we Francyi stracili z oka. Pojmują one dokładnie, że niepodobną jest rzeczą uchylić w jednym dniu niepewne położenie tego kraju za pomocą stałych instytucyi odpowiednich monarchycznój tendencyi reszty Europy; ale też jasno widzą, że się anarchya u tego samego źródła będzie żywiła, które potąd chciano oznaczyć jako legalny porządek. Mocarstwa upatrują na wypadek, gdyby książę Joinville został wybranym, tylko zniesienie monarchyi — aż do republiki. Książę niema zapewne stanowczego prawdopodobieństwa być wybranym. Ale ten wypadek byłby tylko nowym poniżeniem dla monarchyi. Powtarzamy, że na teraz kwestya ta zupełnie zostaje uchylona, ale że się przedsięwzema kroki zabezpieczające, aby monarchye europejskie niezostały dotknięte experymentami, które młodsza linia Bourbonów we Francyi tentuje“.

(Pr. Z.)

Włochy.

(Depesza telegraficzna.)

Turyń, 7. października. J. M. król nadał 6ciom austriackim generałom ordery. — Rozchodzą się znów wieści o zmianie ministrów; hrabia *Cavour* wymieniają przyszłym prezydentem ministrów i ministrem finansów, p. *Sanmartino* dla spraw wewnętrznych, a p. *Revel* dla spraw zagranicznych. Opozycja agituje już teraz przeciw zaprojektowanej z Austrią umowie handlowej. Spodziewają się w tym względzie zwawych dyskusji w izbie. Budowa fortyfikacji w twierdzy *Casale* postąpiła już znacznie. (L. k. a.)

Niemcy.

(Dekret króla Wirtembergii znoszący prawa zasadnicze.)

Sztutgarda, 7. października. Królewski dekret, znoszący pod dniem 5. b. m. prawa zasadnicze, jest następujący:

„Ponieważ na posiedzeniu zgromadzonego niemieckiego związku dnia 23. sierpnia b. r. zapadła uchwała: „Wydane w Frankfurcie pod dniem 27. grudnia 1848, powtórzone w projekcie konstytucji niemieckiego państwa z 28. marca 1849 tak zwane zasadnicze prawa niemieckiego ludu nie mogą być ani za ustawę państwa, ani za prawomocne uważane, jak dalece tylko na mocy zaprowadzonej ustawy z 27. grudnia 1848, albo jako część konstytucji rzeszy w pojedynczych państwach za obowiązujące są ogłoszone; należy je przeto we wszystkich państwach związkowych za zniesione ogłosić.“ dla tego publikujemy to według §. 3. dokumentu konstytucji po wysłuchaniu naszej tajnej rady do powszechnego zastosowania.“ (Ll.)

(Kurs giełdy frankfurtskiej z 9. października.)

Metal. austr. 5% — 75³/₄; 4¹/₂% 66³/₈. Akeye bank. 1182. Sardyńskie — Hiszpańskie 3% 35⁹/₁₆. Wiedeńskie 98³/₄.

(Kurs giełdy berlińskiej z 10. października.)

Dobrowolna pożyczka 5% — 103³/₈ p. 4¹/₂% z r. 1850 103¹/₄. Obligacje długu państwa 88¹/₈. Akeye bank. 99¹/₂. Pol. list. zastaw. —; nowe 93³/₄; Pol. 500 l. 83¹/₈; 300 l. 145 l. Frydrychsdory 13¹/₁₂. Inne złoto za 5 tal. 9. Austr. banknoty 83¹/₄.

Grecya.

(Sprostowanie mylnych pogłosek. — Posiedzenie izby.)

Piszą z **Aten** do *litogr. koresp. austr.* pod dniem 30. z. m.: Rząd kazał odwołać wszystkie w póturzędowym dzienniku *la Sa-maine* zawarte pogłoski o nadesłanych groźnych notach zagranicy, z którą jak najlepsze panuje porozumienie, i o zaszczytach w samym gabinecie rozdwojeniu, wszystkie te pogłoski wylęły się tylko w rozpalonej imaginacji kilku próżniaków. W obiegających pogłoskach zdaje się być prawdą tylko ponowione napomnienie Anglii względem zapłażenia prowizji od gwarantowanego długu państwa. Na mniejszą nierównie wiarę zasługuje doniesienie, że się zmienił stosunek między prezydentem ministrów *Kriezis* a ministrem finansów *Christides*, gdyż mianowicie dyplomacya francuska odznacza przy każdej sposobności pana *Christides* jako właściwego szefa i głowę greckiego gabinetu. Dyplomata ten słynie zewszeczmiar z nadzwyczajnej zdatności, a ostatnie parlamentowe jego zwycięstwa w Senacie przyczyniły się wiele do rozniesienia tej sławy. Jednakże mąż ten okazuje zbyt wielki takt i doświadczenie, aby sobie przywłaszczać chciał wyższe stanowisko publiczne, niż jakie jego ranga mu przypisuje. — Ostatnie posiedzenia izb były dość burzliwe. W izbie deputowanych żądał rząd wystawienia kontyngensu 2700 ludzi z idącej po kolei klasy wieku. Izba chciała z początku tylko na 1200 ludzi przyzwolić; 1500 miano zaciągnąć z wyższych klas wieku, gdyż zwykle bywa tylko powyższa liczba pozwolona. Po dziesięciodniowych debatach sprawił nareszcie zrzeczny wpływ korony, że projekt do ustawy w pierwotnym składzie przyjęto. Teraz obawiają się opozycji.

Turcyja.

(Spory o święte miejsce grobu *Zbawiciela*. — Zmiana w stosunkach Porty do zagranicy. — Austriacki bryg wojenny „*Tritone*.“)

Z **Konstantynopola** donoszą z 24. września: Po załatwieniu kwestyi wychodźców najważniejszym jest teraz dla dyplomacyi zadaniem, usunąć zachodzące spory o święte miejsce grobu *Zbawiciela*. Dyplomaci poprzestali na silnem popieraniu spraw specjalnych narodów przez nich zastępowanych, i z odwołaniem się do istnjących traktatów, na zwalczeniu zaciętego ze strony Turcyi oporu. — Zwolna wprawdzie i nieznacznie tylko, mimoto jednak zaszła niezaprzeczenie zmiana od roku 1840 w stosunkach porty do zagranicy, z niemającym tryumfem w tej mierze kierownika turecko-zagranicznej polityki w Anglii, chociaż zresztą nie bez zaniechania z jego strony kierującej potąd idey, która od tak dawna cechowała europejską politykę, i z zerwaniem doświadczonego aliansu, jakim był angielsko-austriacki. W czasach dawniejszych stawało chrześcijaństwo we wszystkich ważnych kwestyach ściśniętą falangą przeciw islamowi; posłowie pięciu wielkich mocarstw stanowiły pewien rodzaj rady opiekunczej, którą słuchać *musiano*. Teraz zaś pozbyła się Turcyja tego

koncylium za pomocą jednego z opiekunów Anglii. — Austriacki bryg wojenny *Tritone* pod wodzą porucznika okrętowego hr. *Hadik*, zawiązał tu 17. i powiłał 21 wystrzałami z dział stolicę, 19. zaś flotę, na które odpowiedziały baterye *Tophano* i okrętu admirałskiego równą liczbą wystrzałów. Wyprzedziła ona nie tylko korwetę rosyjską znaną z szczególnej zręczności w żegludze, i która po wypłynięciu z *Dardanel* 12 mil morskich przed nią była się pomknęła, lecz nadto o 8 godzin wcześniej zarzuciła kotwice przy końcuście ogrodów sultańskiego harem. Wszelakoż podczas zbliżania się swego do zatoki doznała małej przygody z przyczyny niezgrabności holującego ją paropływu, który odjawszy nagle bez poprzedniczego sygnału łączące go z brygiem łańcuchy, wystawił bryg ten na niebezpieczeństwo silnego prądu wód, a okręt wojenny *Tritone* porwany wirem uderzył o turecką korwetę zdruzgotawszy jej maszt główny z uszkodzeniem własnej sztaby swojej.

Wiadomości handlowe.

(Targ na woły we Lwowie.)

Lwów, 13. października. Spęd bydła rzeźnego na dzisiejszym targu liczył 253 wołów i 42 krów, których w 15 mniejszych lub większych stadach po 10 do 48 sztuk a mianowicie z *Bóbrki*, *Rozdołu*, *Dawidowa*, *Jelerowa* i *Brzezdowiec* na targowicę przypędzono. Z tej liczby sprzedano — jak nam donoszą — na targu tylko 67 wołów i 40 krów na potrzebę miasta i płacono za sztukę, mogącą ważyć 11¹/₂ kamieni mięsa i 1 kamień łożu, 106r.15k., sztuka zaś, którą szacowano na 13¹/₄ kamieni łożu i 1¹/₄ kam. mięsa, kosztowała 129r.15k. w. w.

Kurs lwowski.

Dnia 15. października.

	gotówką		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	5	28	5	32
Dukat cesarski	5	34	5	38
Półimperyal zł. rosyjski	9	36	9	40
Rubel śr. rosyjski	1	51 ¹ / ₂	1	52 ¹ / ₂
Talar pruski	1	44	1	47
Polski kurant i pięciopolówk.	1	22	1	23
Galicyskie liaty zastawne za 100 złr.	81	20	81	50

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 14. października.

Hr. *Wodzicki* *Kazimierz*, z *Rzeszowa*. — Hr. *Lanckoroński* *Stanisław*, z *Tarnowa*. — Hr. *Rusocki* *Józef*, c. k. podkomorzy, z *Brzeżan*. — Hr. *Dembiński* *Eustachy*, z *Mościsk*. — Hr. *Wodzicka* *Eleonora*, z *Hołoczna*. — Baron *Brunicki* *Ludwik*, z *Gorajca*. — Baronowa *Brunicka* *Teresa*, z *Podhorzec*. — PP. *Skrzyński* *Władysław*, z *Przemysła*. — *Błażowski* *Krzysztof*, z *Jazłowiec*. — *Szumlański* *Michał*, z *Drohiczowki*. — *Komarnicki* *Bolesław*, z *Jackowiec*. — *Przedzimirski* *Mikołaj*, z *Przemysła*. — *Augustynowicz* *Zygmunt*, *Rylski* *Leon* i *Szymanowski* *Maurycy*, z *Rzeszowa*. — *Jankowski* *Ignacy*, z *Bożykowa*. — *Tyszkowski* *de* *Gozdowa* *Jan*, z *Kalnego*. — *Strachocki* *Roman* i *Józef*, z *Rudnik*. — *Weismann* *Edward*, z *Zawidowic*. — *Barański* *Michał*, *Radłowie*. — *Mniszek* *Antoni*, z *Stubianki*. — *Schreter* *Gustaw*, dr. med., z *Węgier*. — *Witosławski* *Bronisław*, z *Zędowic*. — *Pietrzycki* *Tadeusz*, z *Chmielówki*. — *Ochocki* *Zefiryn*, z *Żarwanicy*. — *Onyszkiewicz* *Fortunat*, z *Borusowa*. — *Jędrzejewicz* *Sperat*, z *Gliniska*. — *Lodyński* *Hieronim*, z *Milatyna*. — *Kielanowski* *Jan* i *Tytus*, z *Zelichowa*. — *Obniski* *Wiktor*, z *Mycowa*. — *Pajęczkowski* *Józef*, z *Horodłowiec*. — *Frank* *Ferdynand*, z *Nahaczowa*. — *Malczewski* *Julian*, ze *Skwarzawy*. — *Medwey* *Franciszek*, z *Stupnicy*. — *Horodyski* *Bogusław* i *Augustynowicz* *Bolesław*, z *Rzeszowa*. — *Czajkowski* *Hippolit*, z *Sądowej* *wiszni*. — *Zagórski* *Wincenty*, z *Wołowy*. — *Lang* *Emanuel*, z *Wolicy*. — *Siarczyński* *Zygmunt*, z *Streptowa*. — *Urbanski* *Rudolf*, z *Dobrosina*. — *Udrycki* *Adolf*, z *Choronowa*. — *Antoniewicz* *Wincenty*, ze *Skwarzawy*. — *Kriegshaber*, c. k. rotmistrz, z *Siemianówki*.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 14. października.

P. *Ostermann*, pens. c. k. radzca gub., *Baron* *Bees* *Heliodor* i P. *Gułowski* *Kazimierz*, do *Stryja*. — PP. *Kaczyński* *Leon*, do *Lubowa*. — *Batowski* *Antoni*, do *Kalikowa*. — *Nikorewicz* *Mikołaj*, do *Ułwówka*. — *Lodyński* *Ignacy*, do *Prusinowa*. — *Polak* *Wacław*, do *Bykowa*.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 14. października.

Pora	Barometr wmierzwied. wprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Sredni stan temperatury do g. 6. zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
6 god.zr.	28 1 10	+ 3,5 ⁰	+ 9,5 ⁰	zachodni	pochm. mgła
2 god.pp.	28 1 2	+ 9 ⁰	+ 3 ⁰	półn.-zachodni	" ☉
10 g. w.	28 0 10	+ 9 ⁰		" "	"

TEATR.

Dziś: komedye polskie: „*Niema męża w domu*“ i *Pójdź tu*.“

Programu codziennych uroczystości podczas pobytu Najjaśniejszego Pana we Lwowie, będzie można dostać w kantorze Redakcyi Gazety Lwowskiej codziennie o godzinie 8 zrana.